

(6) E. Legrand: Bibliothèque Grecque vulgaire. Τόμ. I. Paris 1880, σ. 110, στίχ. 68.

(7) A. Κοραή: "Ατακτα. Τόμ. Α. Παρίσι 1828, σ. 51 κ. ε.

(8,9,10) Ν.Γ. Πολίτου: Μελέται περί του βίου και της γλώσσης του ελληνικού λαού.—Παρεμφαί. Τόμ. Γ'. 'Εν 'Αθήναις 1904, σ. 135.

(11) Νίκος Α. Βέης: δες παραπάνω, σ. 14.

(12) Π. Παπαζαφειροπούλου: Περιουναγωγή γλωσσικής όλης και έθιμων του ελληνικού λαού. 'Εν Πάτραις 1887, σ. 284, αριθμός 612.

(13) Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως: 'Η έν τῷ νησίῳ Σωζοπόλει βασιλική μονή 'Ιωάννου του Προδρόμου και ή τύχη της βιβλιοθήκης αὐτής. 'Εν τοίς «Byzantinjskij Vremeni» τόμ. Ζ' (1900) σ. 678 κ. ε.

(14) Bernhard Schmidt Griechische Marchen, Sagen und Lieder. Leipzig 1877, σ. 166.

(15) Trois poèmes Grecs du moyen-age inedites recueillis par feu de professeur G. Wagner. Berlin 1881, σ. 242 κ. ε.

(16) Κρουμπάχερ: 'Ιστορία της Βυζαντινής Λογοτεχνίας. 'Ελληνική μετάφραση Γ. Σωτηριάδη. Τόμ. Γ', σ. 452, ύποσημ. 1.

(17) 'Εκλογή μνημείων της νεωτέρας ελληνικής γλώσσης. 'Αθήναις 1866, σ. 7.

(18) Δες και τον Κρουμπάχερ τόμ. Γ', σελ. 160.

(19) Michael Deffner: Drei Zaconische Heiratsprotokolle aus dem Anfänge des vorigen Jahrhunderts στο Archiv für mittel-und neugriechische Philologie. Athen 1880, σ. 174 κ. ε., 181.

(20) Κ. Ζησίου: Γυναικῶν όνόματα κύρια έν Κυνουρία. [Άπόσπασμα έν της 'Επετηρίδος του Παρνασσού]. 'Εν 'Αθήναις 1902, σ. 18, 19 κ. ε. ύποσημείωση 8.

(21) Κ. Ν. Κανελλάκη: Χτακά ανάλεκτα. 'Εν 'Αθήναις 1890, σ. 452, 455, 459, 461, 462.

(22) Σπ. Λάμπρου: Οι 'Αρχολόντες έν Κρήτη. Στο περιοδικό των Χανίων, Σπινθέρ, αριθμός 1.

(23) Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως: 'Ιεροσολυμιτική βιβλιοθήκη. Τόμ. Β' σ. 444.

(24) Νίκος Α. Βέης: Οι Χαμάρετοι. [Ιστορικών και γενναλογικών σημειώμα]. 'Εν 'Αθήναις 1903, σ. 11.

(25) σ. 88.

(26) Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως: 'Ιεροσολυμιτική Βιβλιοθήκη. Τόμ. Δ' σ. 356.

(27) Στόν ίδιο τόμο, σ. 500.

(28) Δες τό διήγημα του κ. Κ. Θεοτόκη: 'Υπόληψη «Νουμάς» άρθ. 8 σ.

— Λέει πώς αγαπάει τή μουσική, μά δέ μου ζήτησε ποτέ νά του τραγουδήσω.

— 'Ισως νά δείχνη μ' αυτό τον τρόπο τήν αγάπη του.

— 'Η αδερφή μου μπορεί και παίζει πιάνο πολύ όμορφα!

— 'Ετσι; έπρεπε όμως νάκούστε τή δική μου νά παίζει πανδαμόνιο!

μορφο σπαθί του και τήν καινούρια άρματωσιά του κ' έτρεξε στην κάμαρη, όπου ο βασιλιάς κοιμώταν.

— Σήκω, σήκω, βασιλιά Σιδάρδ, παρά πολύ κοιμάσαι. Τώρα ο Χαφμπούρ είναι στής Σινίλδης τό κρεβάτι.

— 'Αδύνατο νάναι ο Χαφμπούρ; μή μου τό λές. Είναι μακριά απόδω, πέρα κατά τήν ανατολή, με τους όχτρός του πολεμώντας. Σώπα λοιπόν, καιιά σκλάβα, και τέτιο ψέμα μή μου λές, μιλώντας για τήν κόρη μου. Άδριο με τήν ανατολή του ήλιου θα σε κάψω ζωντανή.

— 'Ακουσε, ευγενική μου αφέντη; αφού δέ θέλεις νά με πιστέψης, νά τό λαμπερό σπαθί του κ' ή γαλάζια άρματωσιά του.

Ο βασιλιάς Σιδάρδ, όξοφρενών κράζει τους ανθρώπους του.

— Σηκωθήτε, σηκωθήτε, παληκάρια μου! Βρίσκειται δώ ένας τρομερός όχτρός. Πάρτε στα χέρια τά σπαθιά και τά σκουτάρια και δείχτητε άντρωμένοι. Ο Χαφμπούρ, ο γιός του βασιλιά, είναι μέσ τό παλάτι τούτο. Είναι παληκάρι άτρόμητο.

Χτυπούν τήν πόρτα με σπαθιά και με κοντάρια. Σήκω, Χαφμπούρ λεβέντη, και τρέχα κάτου στην ύλή.

ΘΛΙΜΜΕΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

*Συεπάξει τό χορτάρι τά δημάδια,
Νυχτερίδες κοιμούνται σεις απηλιές
Και ξεφαντώνουνε μεσ' στα σκοτάδια
Οι καλομάνες κ' οι ξωθιές.*

*Τή βάρκα που δεμένη καρτεροῦσε
Οι τρικυμίες τή έξισαν μακριά
Στή λαγκαδιά που ο 'Ερωτας πετούσε
Λάμιες φωλιάζουν και σιοιχειά.*

*'Ανάμεσ' απ' τά δέντρα τάγεράκι
Δέν τραγουδάει σάν πρώτα χαρωπό.
Στέρωσε της βρυσούλας τό νεράκι,
Σάν τήν αγάπη μας κ' αυτό.*

ΔΗΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Η ΜΗΔΕΙΑ

Μέσα στη σειρά της βιβλιοθήκης του «Νουμά» τον 4ο αριθ. πήρεν ή Ευριπιδική «Μήδεια» μεταφρασμένη από τό γνωστό μας γλυκό τραγουδιστή της θάλασσας και της αγάπης Γιάννη Περγιαλίτη. Τί αξίζει μια καλή μετάφραση αρχαίου έργου και πόσο μπορεί νά ωφέληση τή φιλολογία μας τό εἶπεν ο κ. Κωστής Παλαμάς με τά άρθρα του «Μεταφράζετε τους αρχαίους», που στο «Νουμά» άλλοτε δημοσιευτήκανε; για τούτο δέν ξαναρχομαι κ' έγώ άπάνου σ' αυτό τό θέμα. Θα πώ τώρα λίγα μόνο λόγια για τήν αξία της μετάφρασης της «Μήδειας».

Ποιητική τή λέει τή μετάφρασή του ο κ. Περγιαλίτης κι άληθινά είναι τέτοια. Ξαναζωντανεύει ή όμορφιά της Ευριπιδικής τραγωδίας, ίσως της πιο δυνατής και τεχνικώτερης από τις τόσες τραγωδίες του ανθρώπινου Ευριπίδη, σε γλώσσα σπαρταριστή και σε στίχον, άν όχι παντού με τήν ίδια τέχνη δουλεμένο, μά στα πιο πολλά μέρη τέλειο μπορεί νά πη κανένας. Προτίμησεν ο μεταφραστής τό δεκατριούλλαβο στίχο, που όλη τή δύναμη και τήν όμορφιά του μάς τήν έδειξεν όλοφάνερα ο μεγάλος του ρυθμού και του μέτρου καλλιτέχνης Γ. Πολυλάς με τήν ασύγκριτη μετάφραση του 'Αμλέτου

και μάλλα του έργα. Νοιώθοντας βαθιά τή δύναμη του δεκατριούλλαβου ο κ. Περγιαλίτης προσπάθησε νά του δώση κι αυτός στα χέρια του όλη τή λιγεράδα, που κλεί μέσα στις διάφορες τομές κι δια τή λιγίσματα, που κάνουν τό ρυθμό πλούσιος νάναδίνεται.

Παρακολούθησε πιστά τό αρχαίο κείμενον ο μεταφραστής, μά είχε και τή συνείδηση νά προσέχη στην άλήθεια, ότι τήν ψυχή του έργου πρέπει νά μάς γνωρίση και νά τή σιμώση στη δική μας ψυχή κι όχι νά φέρη μπρός στα μάτια μας άψυχη μούμια, τυλιγμένη μέσα στη σχολαστική λινάτσα. Είναι μεριές, που θαρρεί κανένας ότι δέν έγινε μετάφραση παρά μονάχα ξανάπλαστ των αρχαίων στίχων, που ήρθαν δλόδια στην ψυχή μας τήν άρμονία και τήν όμορφιά νά μάς γνωρίσουνε. Διαβάζοντας τή μετάφραση τούτη, νοιώθουμε ότι άντικρίζουμε τήν άπολιτισμένη γυναίκα, τήν ψυχή που δέρνεται άλύπητα από τό μίσος, τή ζήλια και τήν έγδικηση και που κάνει τον Κρέοντα νά της λέν πώς τή φοβάται.

«Παμπόνηρη γιατί είσαι διαβολογυναίκα
Κι άλαλιασμένη από τό χωρισμό του άντρός σου».

Βλέπουμε δλοζώντανη μπροστά μας τή γυναίκα, που με τή ζωή της ρείπιο από τή σφοδρά, κακοτυχίζει τάδύνατο πλάσμα, που τούγραφεν ή μοίρα του νάγοράζη ακαι κύριο του κορμιού του, μά σνάμα αίστανόμαστε και τήν ψυχή, που μέσα στο πονοδαρμά της έχει στέρια τήν άπόφαση νά τελειώση κείνο, που ο νοῦς σκέφτηκε κι άς νοιώθη «ποιο φριχτότατο κακό μέλλει νά κίνη» θανατόνοντας τά παιδιά της. Μπορεί νά πη κανένας ότι για πρώτη φορά νοιώθουμε τήν άληθινή Μήδεια, τή Μήδεια κείνη πουπλάσεν ο αρχαίος κόσμος που έφτασεν ως έμας χωρίς τά χρόνια νά παραλλάξουν τή μορφή της και που μέσα στην τραγωδία του μεγάλου τραγικού δείχνεται τέτοια, ώστε νά συναίρηνη τό θεατή και νά τον κίνη όλη του τή συμπαθεία νά δείχνη γι' αυτή τή θυμωμένη του 'Ιάσονα γυναίκα, κατά τήν κρίση του Κ. Μύλλερ. Μήδειες γράφτηκαν από πολλούς δραματικούς, τον Κορνήλιο, τό Λεγκουβέ κι' άλλους και τώρα τελευταία από τον Κάτουλο Μαντις, κ' έμεις έδω είδαμε στο θέατρο πολλές φορές νά παίζονται, μά καμιά, μήτε στο βιβλίο μήτε στη σκηνή, δέ μάς σίμωσε στον τραγικό τρόπον, όσο τό διάβασμα της μετάφρασης τούτης.

«Ένα μονάχα θαρρώ πώς μπορεί νά παρατηρήση

'Η περήφανη Σινίλδη τους άκούει και στριφογυρίζει τά χέρια.

— Άκου, Χαφμπούρ, γιέ του βασιλιά, τί γίνεται δξω!

Δόξα στο Χαφμπούρ. Άντιπαλεύει ως άντρας και δέ μπορούσανε νά τονε πιάσουν, παρά σάν πιάσανε του κρεβατιού οι στύλοι.

Τόν άρπάζουν και τότε δένουνε με καινούριες άλυσίδες που τις τσακίζει στο θυμό του, σά νά ήταν από μολύβι. Τότες ή γριά σκλάβά τους δίνει τήν καταραμένη τούτη όρμήνια.

— Δέστε τότε με τά μαλλιά της Σινίλδης και μήτε πόδι, μήτε χέρι θα σαλέψη. Πάρτε μια τρίχα της Σινίλδης και δέστε του τά χέρια. 'Η αγάπη που της έχει, θα τον έμποδίση νά τή σπείση.

Παίρνουνε δού τριχες της Σινίλδης και του δένουνε μ'αυτίς τά δυό του χέρια. Άγαπούσε τόσο τή Σινίλδη, που δέ θέλησε νά σπάση τήν άλυσίδα τούτη.

'Η περήφανη και γλυκιά παρθένα κλαίει και του λέει:

— Χαφμπούρ, κάψε τις τριχες αυτές. Τό θέλω έγώ. Φέρνουν τό δεμένο στο κάστρο. Παρθένες, γυναίκες, και πρώτη απ' όλες ή πολυαγαπημένη του, πάνε από κοντά του. Φορτόνουνε σίδερα βαριά τό

Χαφμπούρ, τό γιό του βασιλιά. 'Η Σινίλδη πάει σιμά του και ξαναγυρίζει και χύνει δάαρυα πικρά. Του λέει με πόνο:

— Νά οι τρεις θειάδες μου, θέλεις τώρα δά νά παρακαλέσουνε για σένα; Γιατι αύριο, προτού νά βγη ο ήλιος ο πατέρας μου έχει άπόφαση νά σε κρεμάση στην πιο άψηλή βελανιδιά.

Ο Χαφμπούρ χωρίς θυμό της άπολογιέται:

— Είμαι λοιπόν τόσο τιποτένιος, που πρέπει γυναίκες νά παρακαλέσουνε για μένα; Άκουσε, αγαπημένη μου Σινίλδη; δόσε μου ένα σημάδι της καλογνωμιάς σου. Ότα θα με δής νά κυματίζω στον άέρα, κάψου μέσα στην κάμαρή σου.

— Καλά, άπολογιέται ή περήφανη Σινίλδη, καλά Χαφμπούρ, γιέ του βασιλιά; θα κάμω αυτό που μου ζητάς.

Πλήθος πολύ κατεβαίνει απ' τό παλάτι μαζί με τό Χαφμπούρ. Όλοι όσοι τότε βλέπαν κλαίγαν και φανερώναν τή δυσαρέσκεία τους. Άμα φτάσανε στον τόπο, πουπρεπε νά πεθάνη, ζήτησε λίγη διορία.

— Κρεμάστε τό κόκκινό μου πανωφόρι κι αφήστε με νά ιδώ τι θα γίνει. Θα του στοιχίση του βασιλιά Σιδάρδ, που με κρεμάει σε δέντρο.

'Η Σινίλδη βλέπει τό πανωφόρι. 'Η καρδιά της

ΤΟ ΕΡΗΜΟΚΑΣΤΡΟ

(Συνέχεια από το περασμένο φύλλο)

κανέναν στον κ. Περιγαλίτη· ότι έπρεπε σάρκετις μεριές νάναι πιο όμοιομορφη ή γλώσσα. Γιατί το κεί-θε το σκάφος» στην αρχή και κάτι έδουνθέσανε, αντιπροβάλλει, πολύτεκνος» και μερικά παρόμοια χτυπούν άσκημα μέσα στην άρκετά κλή κατά τ'άλλα μετάφραση. Εύκολα όμως του τὰ συχωράει κανέναν τὰ τέτοια, όταν φτάνη στα χωρικά, εκεί δηλ. που δείχνει την ποιητική του δύναμη και ψυχή· λησμονάει τὰ μεταφραστικά του παραπατήματα, άμα διαβάξη το περίφημο χωρικό :

Έρχοιθαι το παλαιόν θλιβα
Και θεών παιδες μακάρων κτλ.

Ξαναζωντανεμένο με τέτοια λόγια :

Παιδιά των μακαρίων θεών και του Έρεχτιά άγγονία,
Που τρισευτυχισμένοι ζήτ' άπ' τὰ παλιά τὰ χρόνια,
Κι από μιάς χώρας Ιερής κι άπόρθητης τρυγάτε
Καρπούς σοφίας τρισένοδης, ενώ άλαφροπατάτε,
Παντοτεινά περήφανοι σ' όλόλαμπρον αϊθέρα
Πετώντας, στών έννεία άγνών Μουσών την κατοικία,
Τών Περιδων, που, όπως λέν, έναν καιρό μητέρα
Έκει, όλες τις έγέννησε πανώρια ή 'Αρμονία'
Κι άπ' του όμορφοτεχνούμενου του Κηφισού την κοίτη
Πήρε και δροσοδόγησε τή χώρα ή 'Αφροδίτη,
Γλυκόπνοες άφρες χύνοντας' κι όπως τὸ λέν άκόμη
Φορώντας ροδοστέφανο μυρόβολο στην κόμη,
Τους έρωτές της στέλνει έδώ, κάθε σοφὸ νά εύφραίνου
Και νά βοηθοῦνε τους καλοῦς καλύτεροι νά γένου κτλ.

* *

Κάμποσα χρόνια τώρα ρίχνονται γερὰ τὰ θε-μέλια δουλιᾶς, που σκοπό της έχει νά μάς γνωρίση ξαναπλασμένη στη γλώσσα μας τήν αρχαία φιλολο-γία. Στα θεμέλια τούτα έβαλε κι ο Περιγαλίτης, όσο μπορούσε καλύτερα τήν πολυτίμη πέτρα του με τῆς «Μήδειας» τῆ μετάφραση.

ΝΑΙΑΣ Η. ΒΟΥΤΣΕΡΙΑΝΣ

Κυρία Μυλωνά : Δέν πρέπει νά με διακόψης. Μιχάλη σά μιλω.
Μιχάλης : Μα, κυρία, πώς θά βρω τότες καιρό για νά πω τίποτα ;

Έκεινη : 'Απορώ πώς γίνεται, τόσο συχνά μικροκά-μωτοι άντρες νά παίρνουνε νταρνάνας ίσα μ' εκεί πάνω.
Έκεινος : Σέρω κέγώ ; ίσως νά φοβοῦνται νά πάρουν πίσω τὸ λόγο τους.

Δασκάλα : 'Πέ μου νά 'δῶ, Νίκο, αν είχες δώδεκα δα-μάσκηνα κι ο μικρός σου άδερφός σου ζητούσε τὸ μισό, πῶς θά σοῦμναν ;

Νίκος (άμέσως) : Δώδεκα !

είναι πολύ λυπημένη. Και λέει μοναχή της.

— 'Η δυστυχία μου είναι πολύ φανερή' τί μου χρησιμεύει νά ζήσω περισσότερο ;

Φωνάζει τις σκλάβες της· είχε πάρει τήν από-φραση :

— 'Ας άνεδοῦμε στην κάμαρή μου, για νά βρούμε κεί κομμάτι διασκέδαση.

Έπειτα λέει :

— Θα πεθάνω σήμερα και θα ξαναβρω τὸ Χαφ-μπούρ στα ούράνια. 'Αν είναι δῶ κανέναν που είν' άφορμή για τὸ χαμό του Χαφμπούρ, θά ξεδικηθῶ, γιατί μαζί θά καοῦμε. 'Αν βρίσκονται μέσα στο παλάτι του βασιλιά άθῶποι, που χαρήκανε με τὸ Χαφμπούρ τὸ θάνατο, θά ξεδικηθῶ πανου στις άρ-ραβωνιαστικές του.

Βάνει φωτιά στην κάμαρη, που ανάφτει μονο-μιάς. 'Η πυρκαγιά ξεσπάει. Έτσι ή Σινίλδη δεί-χνει τήν άγάπη της. 'Ο Χαφμπούρ γυρίζει τὸ κε-φάλι, άγναντεύει τήν κάμαρη τῆς Σινίλδης νά και-γεται όλη.

— Γραβήχτε τὸ κόκκινό μου πανωφόρι κι αφήστε το νά πέση καταγής. Κι αν είχα δέκα ζωές στην έξουσία μου, δε θά ζητούσα νά τις διαφεντέω.

'Ο βασιλιάς Σιδάρδ κοιτάζει άπ' τὸ παράθυρο· τὸ πνεύμα του είναι άνήσυχο. Βλέπει τὸ Χαφμπούρ

'Από τότε ή συντροφιά των παιδιών άλλαξε λημέρι. Έκαμαν πρώτα λίγον καιρό ν' άνεδοῦν στο κάστρο, ως που λησμονήσαν ό,τι είχαν πῆρη κι' ως που ξανάρε ή πρώτη επιθυμία τους. 'Ομως τὸ λημέρι τους τ' άγαπήμένο, τήν τάπια, τήν ξέγρα-ψαν για πάντα πειά. 'Ο βοσκός τήν πάτησε στα καλά και τήν έκαμε δική του' και τήν έκαμε νά μὴν παραλλάξη από μαντρι και στάλισμα γιδιών. Τῆς έβαλε άμπατή πλεγμένη με λούρες από λυγα-ριά. Πλάγι της ίστησε τὸ δικό του τὸ καλύδι σκε-πασμένο μ' άσφακίτες. 'Ολόγυρα έφκειασε ίσκιους από χορτάρια, σκεπή των ζωντανών του. Καταμεσῆς τῆς τάπιας έμπηξε παλούκι μεγάλο μ' ένα μπό-τσικα στην κορφή, για τὸ καλό, καρφωμένο. Καθώς μιὰ μέρα βρέθηκαν εκεί τὰ παιδιά, σ' ώρα που έλει-πε ο βοσκός με τὰ τραγιά του, κ' είδαν αυτά τῆς στάνης τὰ παράξενα συγύρια και τὰ χτύπησε ή βρώμα τῆς κοπριάς. θυμὸς μεγάλος πρώτα τάπιασε. Χύθηκαν νά μποῦν και νά χαλάσουν τὸ τσοπάνικο νοικοκυριό. Τότε ο άγριόσκυλος που ζύπνησε τὰ πῆρε στο κοντό. Και δέν είταν άπ' τὸ φόβο τὸ σκυλιού, παρ' από λύπη κι' από σιχασιά που δε θέ-λησαν πειά νά ξαναϊδοῦν τήν τάπια. Κι' όσες φορές άνέβαιναν, πάντα κρυφά, στο κάστρο, τραβούσαν ίσα για τὴ Μίνα. 'Αναδαν θειαφοκέρια, που έπαίρ-ναν μαζί τους, και με βήματ' άφοβα τραβούσαν κ' έβγαίναν στην τρύπα. Έκειθε ήταν εύκολο νά κα-τεβούν, γιατί από τήν πρώτη μέρα είχαν μαζίψη πέτρες κ' έκαμαν σκάλα πρόχειρη.

Τι τόπος παράξενος, δασωμένος, άγριος ήταν ή Φόσσα ! 'Απ' τὸνα πλευρὸ τὸ κάστρο κι' από τ' άλλο τοίχος χαμηλότερος τῆ φύλαγαν άπάτητη άπ' άνθρώπου ή ζωντόβολου ποδάρι και τήν έκαναν κλεισμα άνέμπατο, δλογύριστο, άγκαθοφραγμένο. 'Ο ήλιος δέν έβλεπε τὸ βαθουλὸ άπλωμά της παρά λί-γες ώρες μοναχά. Τῆς άλλες ίσκιος πυκνότατοι χυ-μένοι μέσ' τῆς πατουλιῆς έκαναν τὴ μέρα νύχτα.

κρεμασμένο στη βαλανιδιά και τῆς Σινίλδης τήν κά-μαρη νά καιγεται. Ένας μικρός άκόλουθος στα κόκ-κινα ντυμένος τρέχει και φωνάζει :

— 'Η περήφανη Σινίλδη καιγεται στην κάμαρή της κ' όλες τις σκλάβες της.

— Ποτέ, λέει ο Σιδάρδ, δυο βασιλόπουλα δέν είχαν τόσο λυπητερή μοιρα. 'Αν ήξερα πώς ή άγάπη τους ήταν έτσι δυνατή, δε θά τους χωρίζα για όλη τὴ Δανιμαρκία. Τρέξτε στην κάμαρη τῆς Σινίλδης και προσπαθήστε νά τῆ σώστε' τρέξτε στην κρεμάλα' δέν ήταν κλέφτης ο Χαφμπούρ.

Κι ότα φτάσανε στην κάμαρη τῆς Σινίλδης, τῆ βρήκαν ξεπλωμένη χωρίς ζωή μες στη φωτιά' κι' ότα στη κρεμάλα φτάσανε, ήταν ο Χαφμπούρ νεκρός.

Πῆραν τὸ Χαφμπούρ, τὸ γιδ του βασιλιά, τὸν τυλίξαν μες σε λευκὸ σεντόνι και τότε θάψανε στο άγιασμένο χῶμα στην πολυαγαπημένη του σιρά.

Πιάσαν τὴ σκλάβα άπ' τὸ λαιμό και τὰ μαλ-λιά και τήν έκαμε νά δοκιμάση θάνατο τρομερό. Τῆνε χάσανε ζωντανή μέσα στη γίς. Αυτό ήταν τὸ κρεβάτι του γάμου της.

(Μετάφραση 'Ηλ. Β).

Η. Μ. Είναι φανερό και σπουδαία ή παραπολύ μεγάλη όμοιότητα σε μερικές μεριδὲ του 'Δανιμαρκέζικου τούτου

'Από τὸ κάστρο τὰ θεμέλια κι' από κάθε πιθανή χωμάτου χάραξαν νερά περίσσια, άστείρευτα, που άγρίεψαν και θράσεψαν κάθε κλαρι και χόρτο και δέντρι. Έκει ή σικιά είχε τ' άνάστημα πλατάνου-κι' από κάτω, κι' από γύρω της, ή μαυροφυλλη άγουζά κυνηγοῦσε στο ψήλωμα τήν καλαμιά τήν άγρια. 'Ο φλόμος ο γαλακτερός πολέμαγε νά φτάση τήν άγουζά κι' ο ταπεινός ο σφέδουκλας νά περᾶση τὸ φλόμο. 'Ο βᾶτος άφινε τὰ λουριά του, παχιά σαν άμπελόκλαδα, και πλέκονταν σφιχτά με τ' άλλα τ' άγριοχόρτα. Μέσα στῆς πέτρες ρίζωνε θυ-μωμένη ή βρωμερή πικραγγοῦριά και κάτω στο θρασόμαχο τὸ χῶμα μάνιζε ή τοικνίδα. Που νά πατήση και που νά σταθῆ άνθρωπος σε τόπο, που μοναχά για τὸς βατράχους και τὰ φείδια και τῆς χελώνες ήταν καλή διαμονή κι' άτάραχο βασίλειο ;

'Ομως τῆς πρώτες μέρες άρσε πολύ στο παιδιά ή Φόσσα. Και θάλεγε κανέναν πὸς ήταν επίτη-δες καμωμένη για κρυφούλια και παιγνίδια. Είχε τόσα δέντρα ν' άνεβαίνουν τὰ παιδιά, κυνη-γώντας τὸ ένα τ' άλλο, ή νά καθωνται στους ίσ-κιους λέγοντας παρκυμῖα. Είχε σικιές νά τρών τὰ σῦκα τους και νά κάνουν με τῆς βέργες τους δοξά-ρια. Είχε βᾶ-α, δάση δλάκερα, νά χορταίνουν μου-ρα. Είχε πυκνὲς κουφοζυλιῆς νά κάνουν με τὰ κλω-νάρια τους ντουφέκια, κι' άγουζες δᾶ όσες ήθελαν νά βγάνουν μελάνη άπ' τὸν καρπό τους και νά ζωγρα-φίζουν στους τοίχους τὸ κάστρο πλάσματα φαν-ταχτερά. Δόθηκαν λοιπόν σε κάθε λογῆς παιγνίδια που τὸς έρχονταν καλόβολα εκεί μέσα. 'Ομως δέν είχαν τόπο ελεύτερο νά ξεθυμαίνου στα κυνηγητά και στα πηδήματα. Ούτε νά φωνάζου ή νά τρα-γουδοῦν είχανε πειά τόλμη, γιατί ο βοσκός από πά-νου ακόμα δέν τάχε καταλάβη, άλλοιως θά τάκανε με τὰ λιθάρια νά μὴν έχουν κατά που νά γύρου. Σὰ βαριώνταν τέλος τὰ παιγνίδια, λούφζαν κρυμ-μένα μέσ' τὸς ίσκιους. Γύρω τους άπλώνονταν χπει-

δημοτικὸ τραγουδιὸ με τὴ δική μας τήν 'Ηλιογέννητη' τὸ ξεκουστὸ τραγοῦδι, που σε πολλά μέρη τῆς 'Ηπειρος τὸ λένε και σαν παραμῦθι. 'Οπως έδῶ, έτσι και στην 'Η-λιογέννητη τὸ βασιλόπουλο ρωτάει τὴ μάγισσα, πὸς βί-πολάφη τήν άγάπη του· έτσι νύσταται γυναίκα και πᾶσι νά βρῆ τήν όμορφη παρθένα, που γνέθει άνάμεσα στις σκλά-βες της. 'Ετσι τὸν δέχεται με χαρὰ σαν κίρη και τὸν παίρνει νά κοιμηθῆ μαζί της. 'Ετσι πεθαίνουν κ' οι δυο τήν ίδια στιγμή. Μοναχά πὸς στην 'Ηλιογέννητη δε βρί-σκονται, κακιά σκλάβα και καταδoses, παρὰ ξεγέλασμα, που γίνεται άφορμή νά πεθάνη ή 'Ηλιογέννητη και νά σκοτωθῆ ο άγαπημένος της άπάνου στο νεκρὸ της. Πιὸ τρυ-φερό τὸ δικὸ μας τραγοῦδι και πιὸ άπλοικό' γι' αυτό πιὸ τεχνικό κι άψηλονόητο' πιὸ τραγικό κι άγριο τὸ Δανιμαρ-κέζικο. Τάχα ή άθάνατη 'Ελληνική πηγὴ νάδωσε και στις άπόμακρες αυτές χῶρες τέτοιο τραγοῦδι τῆς άγάπης ; 'Η 'Ηλιογέννητη' είναι γνωρίμη παντού στην 'Ελλάδα και σ' όλα τὰ νησιά μας τῆς 'Ανατολῆς. 'Ο σεβαστός μας κ. Πολίτης θά ξέρη βέβαια ποιὰ είναι ή άπόκρυφη δέση όλων αυτών των τραγοιδιῶν που ζῶνε στο σιόμα του λαοῦ τάσα άνόμοιων τάπων.